EUROOPPA: TULEVAISUUDEN HAASTEISTA

Timo Miettinen
Eurooppa-tutkimuksen keskus
Timo.pa.miettinen@helsinki.fi
p. 050 3004775

JEAN MONNET (1888–1979)

“Eurooppaa työstetään kriisien kautta, ja se on kriiseissä syntyvien ratkaisujen summa.”

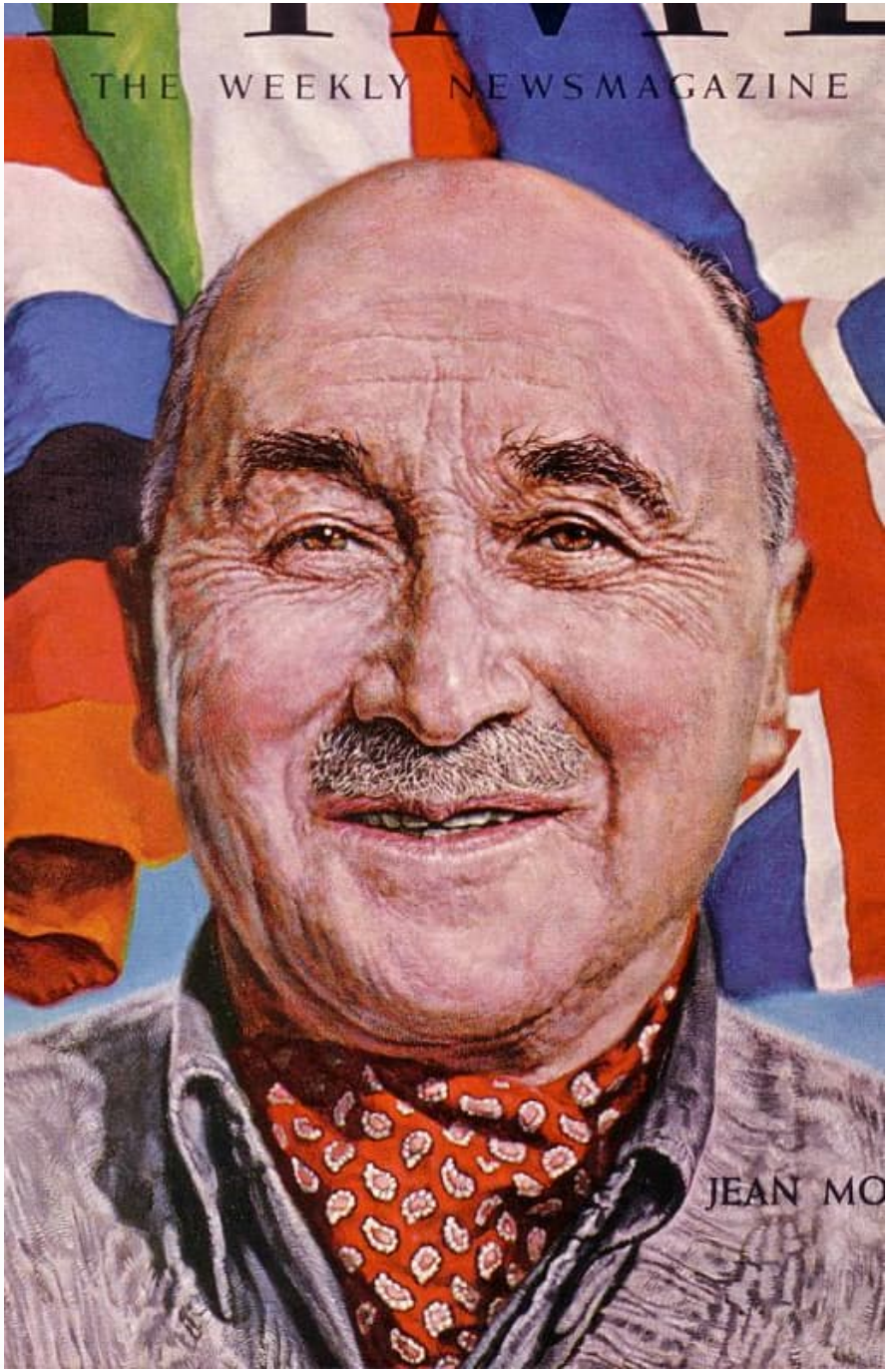

EUROOPAN MONET KRIISIT (2009-)

- Talous-, velka- ja pankkikriisi
- ”Pakolaiskriisi” 2015
- Populismin nousu
- Oikeusvaltiokriisi (itä-Eurooppa)
- EU-instituutioiden kriisi, demokratiakriisi?
- Brexit

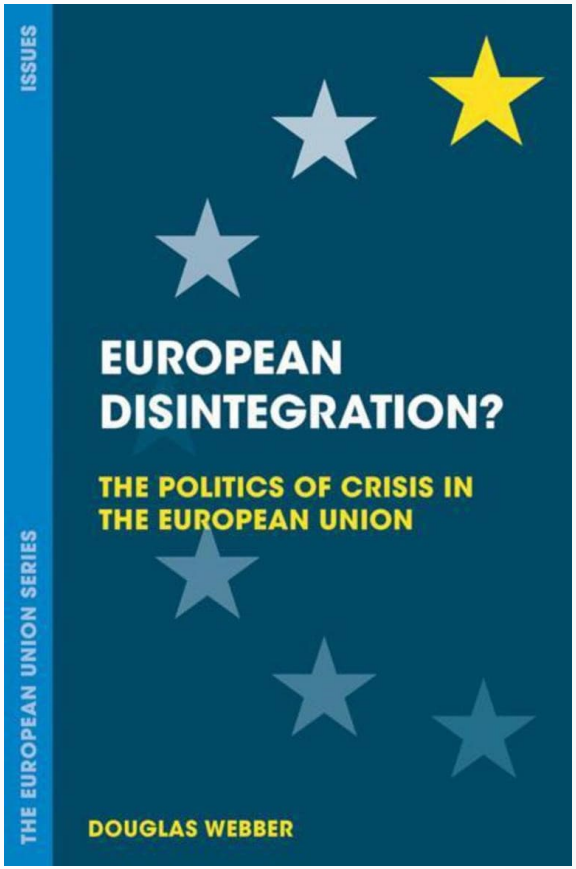

GEOPOLIITTISET MUUTOKSET (2014-)

- Venäjä: Krimin kv-oikeudellisesti laiton miehitys 2014, autoritarismi, Ukrainan sota 2022–
- USA: Trumpin valinta, protektionismi, vetäytyminen
- Kiina: poliittinen ja taloudellinen suurvalta, strategiset investoinnit
- Brasilia, Turkki ja Intia: autoritarismi

ILMASTOKRIISI JA KORONA

- Koronakriisi (pandemiat) ja ilmastonmuutos esimerkkejä kansallisvaltion rajat ylittävistä uhista
  - EU:n ilmastotavoitteet: 55 % päästövähennys 2030 mennessä
  - Ilmastoneutraali EU 2050 mennessä
  - Investointitarve noin 30 000 miljardia euroa aikavälillä 2022–2050 (EU-komissio)

VIIME VUOSIKYMMENEN ALOITTEITA

- Eurooppalainen ohjausjakso (2010)
- Makrotaloudellisten epätasapainojen menettely (2011)
- Talousohjaus (Fiscal Compact, 2012)
- Euroopan vakausmekanismi (2012)
- Pankkiunioni (2012)
- Eurooppalainen investointiohjelma (2014)
- Maahanmuutto- ja integraatiorahasto (2014)
- Rajavalvonta- (2016) ja maahanmuuttovirastot (2017)
- Puolustusrahasto ja pysyvä rakenteellinen yhteistyö (2017)
- Oikeusvaltiomekanismi (2020)
- Eurooppalainen elpymisväline (2020)
- Euroopan rauhanrahasto (2021)
- Fit for 55 –ilmastopaketti (2021)

- Miten EU:n pitää reagoida sisäisiin kriiseihinsä?
- Miten EU:n tulee reagoida toimintaympäristön muutokseen?
- Miten Suomen tulee asemoitua osana EU:ta (blokkiajattelu vs. laaja yhteistyö)

- Uusi hallitustenvälisyyden aika eurokriisin jälkeen, Saksa–Ranska-akseli
- Talouskysymyksissä pohjoinen–etelä, arvokysymyksissä itä-länsi
- EU:n strateginen autonomia: mistä lähtökohdista kauppapolitiikkaa tehdään? Suhde valtiontukiin?

KIITOS!

Timo Miettinen
Timo.pa.miettinen@helsinki.fi
p. 050 3004775